

Mariette, Marissa en Wilma Nairobi december 2024

Op zondag houden zij een dienst. Wij kijken toe en zien opnieuw met stijgende verbazing toe, hoe jonge kinderen zó enthousiast en vanzelfsprekend bezig zijn met het zoeken van de schat, het puzzelen in de Bijbel. En dat terwijl de jongeren die hen voorgaan ook net de dertig gepasseerd zijn. Dit kan schijnbaar alleen in Hij Afrika. Maar God doet het! Inmiddels al vele jaren achter elkaar. Eén prachtige familie met grote zorg voor elkaar. Heel bijzonder



Mariëtte met Maryanne, Marissa met Iwoam en Wilma met Mary...

hoe ze ook de nieuwe uitleg op Zijn oude Woord hebben geleerd en opgepakt, zoals Hij het ons heeft geleerd en wij hen. Dat vraagt een brede blik, maar die hebben ze gevonden. Om ze zo bezig te zien, is voor ons ronduit genieten. Op maandag gaan we van start met de Bijbeltrainingen. Deze reis naar Nairobi heeft voor ons als doel om vanalles te bespreken rondom *herderlijke zorg*. Zoals we dat gewend zijn te doen, maken we eerst afspraken met hen, waaraan we ons met elkaar moeten houden tijdens ons verblijf bij onze gastheer; de Bijbel vertaalorganisatie BTL. Daarna inventariseren we de vragen die er bij hen en schrijven die op een sheet die aan de muur hangt, zodat we er elke dag enige van kunnen bespreken. Op verschillende dagen zijn ze buiten, zitten onder de parasols aan de tafels, om over de aangedragen onderwerpen te praten. Eén van hun vragen is, wat nu eigenlijk een kerk is. Dan gaan ze in groepjes naar buiten om uit te vinden wat hierover in de Bijbel geschreven staat. Ze vinden samen uit, dat je niet met veel mensen hoeft te zijn, want Jezus had ook niet meer dan twaalf discipelen. Maar met drie is ook oké, want Hij spreekt van twee, of drie. Maar nergens staat dat het groot en veel moeten zijn, maar wel dat het niet groter is dan zoals dat in een huiskamer past. Want ze ontdekken dat Jezus bij voorkeur samenkomt in een huis waar de mensen wonen. Daar eet Hij met hen en dient Zelf het voedsel op. Hij onderwijst hen en stelt dat het Hem daar gaat om de zorg voor de arme. Daarbij

schuwt Hij het niet om bij *zondaars* binnen te gaan, mensen die eigenlijk foute dingen doen, of hebben gedaan. Ook mensen die nooit hebben gedacht dat Hij in hun huis zou willen komen. Want Hij is niet gekomen voor hen die hun ziekte niet willen erkennen, en die van mening zijn dat ze geen geneesheer nodig hebben. Hij onderwijst in hun huizen de gewone mensen. Alleen de geestelijkheid verblijft in een door henzelf gebouwd gebouw, waar wordt samengekomen met velen, zoals in de synagoge. De

geestelijkheid van die dagen heeft Hem niet nodig. Hij is niet bezig is met het bouwen van een synagoge of kerk van steen, maar bouwt Zijn kerk van levende, geestelijke stenen. Dat zijn de mensen die Hem volgen en doen wat Hij hen onderwijst. Hij richt zich tot het volk dat naar Hem luistert, zo nodig in de open lucht. Hij noemt de tempel het huis van Zijn Vader, maar stelt dat er een verkoopbal van is gemaakt. Hij waarschuwt Zijn discipelen om niet het tempelgebouw, dus evenmin het gebouw van de synagoge of de kerk te verheerlijken, en ook niet de betaalde voorganger, die op het tempelplein wandelt. Het gaat om levende stenen. Dat zijn eerlijke mensen met een open hart en die niet doen alsof. En de geestelijkheid op het tempelplein is huichelachtig en daarom dood, zijn dode stenen. In de dagen daarna, behandelen we wat de Bijbel zegt over aspecten van herderlijke zorg. Er komt veel voorbij, zoals bevrijding, zalven met olie, verschillende vormen van zonden en gebed. Je hebt bijvoorbeeld erfzonde, dat is wat je erft uit je voorgelacht vanaf Adam en Eva. Vanaf dat moment is er een stervensproces met allerlei gevolgen voor ziel en

lichaam. Ook kunnen mensen uit je voorgelacht zodanig zondigen, zelfs tegen hun eigen kinderen zoals door diverse vormen van misbruik, waardoor hun nageslacht met de gevolgen ervan behept wordt. En natuurlijk kun je zelf zonden doen die jou moeilijkheden geven in lichaam en ziel. Alle drie oorzaken kunnen jou geestelijk en ook lichamelijk ziek maken, en via Zijn kerk kan en wil Jezus dat in heel veel gevallen herstellen. De jonge kinderen verschillen in leeftijden die variëren van vier tot twaalf jaar. Het is verbazingwekkend wat deze kleintjes al weten van het geloof en aan hun oudere broers en zussen vertellen wat ze van de Bijbel hebben geleerd. Met hen spreken ze over hun tegenslagen alsof ze volwassenen zijn. De ouderen zien met verwondering naar ze en komen erachter hoe belangrijk het is dat de kinderen ook de aandacht en zorg krijgen van iemand van hen, opdat zij ook een eigen herder hebben, waar ze altijd terecht kunnen. Zo vertelt de kleine Mary van vier jaar, hoe eenzaam ze was als haar moeder vis verkocht en zij alleen "thuis" was in de sloppenwijk, terwijl zij op haar broertjes moest passen. Later gebeurt het dat haar moeder en broertjes omkomen zodra hun huisje van hout en blikken platen in de sloppenwijk door haar vader in brand worden gestoken, waaruit alleen zij wordt gered. Waarna ze bij ons in het kinderkuis wordt opgevangen. Maryanne van acht jaar, moest bij een oom wonen, een broer van moeder. Ze werd niet geaccepteerd, maar achtergesteld. Zij kreeg te

weinig eten en moest op de grond op een matje slapen. Ze werd ook geslagen. Ze laat Lillian haar verhaal in de grote groep vertellen, en ondertussen huilt Maryanne en trekt Lillian haar op schoot om te troosten. Aan de hand van deze en meer verhalen, leren ze hoe belangrijk zorg is. In hun cultuur worden kinderen niet zo serieus genomen en wordt al snel gedacht: ach, ze zijn nog klein en ze vergeten het wel. Maar zo werkt dat niet. Wat je in je (vroege) jeugd hebt meegemaakt vormt je, en komt vroeg of laat toch naar boven. Het is de basis van je vorming. Je kunt het vergelijken met stenen in de aarde. De aardkorst werkt stenen naar boven. Zo is het ook met onze ziel. We kunnen stenen die pijn doen, tijdelijk verbergen en dat is goed. Want op het moment van de pijn die je wordt aangedaan, kun je overleven door de pijn tijdelijk te verdringen. Later kun je die pijn verwerken op het moment dat je zorg krijgt. Want krijg je die zorg niet, dan gaan zich later in je leven problemen voordoen. De stelling is daarom, dat we allemaal met stenen lopen en dat we aandacht nodig hebben voor de pijn waarmee we rondlopen. Wij leren hen hoe je door herderlijke zorg heen, herstel kunt ontvangen en hoe moeilijk dit proces veelal is om doorheen te gaan. Dat het heel dapper is om dit desondanks te doen en dat je op die manier nu al leert om later met jouw ervaring van verwerking anderen te helpen. We laten zien hoe er door zulke situaties heen, duistere invloeden in je leven kunnen komen en dat je daarvan in pastorale gesprekken bevrijd kunt worden. Ook vertellen we dat



Marissa met Mildred...

we ze geen machten noemen, omdat ze in het leven met God geen macht hebben. Wij noemen ze zwarte raven, en leggen hen uit waar we dit in de Bijbel kunnen vinden. Ondertussen dient zich dit ook aan in verschillende jongeren, en kunnen we hen in de praktijk leren hoe bevrijding werkt. Dat is voor hen een eyeopener. Door de dagen heen helpen we ze, om dit ook zelf te doen en ervoor te bidden, zodat ze dit ook zelf in de pastorale zorg gaan doen. Tijdens de vele groeps gesprekken komen er verschillende onderwerpen voorbij. Zo vertellen ze bijvoorbeeld, hoe ze soms last hebben van hopeloosheid omdat er te weinig hulp is voor de sloppenwijken, terwijl dat zo nodig is. De armen sterven regelmatig vanuit armoede, en de rijken lijken een gemakkelijk leven te leiden. Want ook in Nairobi zijn er rijken. Phelix is zeer verdrietig, omdat hij die dag hoort dat er een klein meisje gestorven is die zij hielpen en te eten gaven. Het kind zwierf door de sloppenwijk, is zoek geraakt en door de vele regens in een diepe geul terechtgekomen en verdronken. We vergelijken hun hopeloze gevoel met die van ons, omdat we vinden dat we te weinig kunnen helpen. Maar dat we met onze acties, wij evangeliseren niet maar laten iedereen zien wat Jezus vraagt te doen, mensen wel voor een keuze stellen met wat we

doen. Ze kunnen kiezen om ons te helpen of niet, wanneer we bijvoorbeeld bij de deuren langs gaan voor een collecte of bij de chocoladeverkoop. Soms heeft iemand in de groep een droom gehad, die met de groep uitgelegd wordt. Waar ook mooie pastorale aanwijzingen in zitten, die God kan gebruiken in zijn of haar leven. We hebben ze geleerd om open te staan voor dromen waarvan het kan zijn dat ze van God komen. Krijgen we een droom, dan moeten we goed op de gevoelens letten, die we erbij hebben gehad. Want een droom is veelal een projectie van onze gevoelens. In een pastorale droom verwerken we vaak dingen die we in het verleden hebben meegemaakt. De meeste dromen die we krijgen zijn verwerkingsdromen. Dan verwerken we iets dat we in de dagen ervoor hebben meegemaakt wat stress geeft. Die worden besproken met de persoonlijk begeleider, degene die de jongere begeleidt, die min of meer hun geestelijk vader of moeder is. Ook kan het gaan om een herstellende droom, waarin God herstel geeft of dat door zorg heen wil gaan doen. Van pijn die de jongere is aangedaan. Meestal ergens in het verleden. God gaat die pijn tijdens het bespreken van de droom genezen in het gebed met de begeleider. Het gaat om zaken die zich in de ziel voordoen, zodat je die kunt bespreken tot innerlijke genezing. Het gaat ook niet zelden over traumaverwerking. Door erover te praten en voor te bidden met de persoonlijk begeleider, ontvangt iemand herstel en keert de rust terug. Maar ook droom je om de dingen van de dag te verwerken. Soms geeft Jahweh aan Zijn kinderen een persoonlijke droom. Over iets wat Hij in je leven wil gaan doen en waarop jij je mag voorbereiden. Horror- en angstdromen worden ook besproken met de persoonlijk begeleider en liggen ook vaak ten grondslag aan ellendige ervaringen uit het verleden. Dromen die voor de groep bestemd, zijn worden herkend aan het gegeven dat meerderen van de groep erin voorkomen. Daarin geeft Jahweh dan soms aanwijzingen voor de hele groep. Het uitleggen gaat op basis van Bijbelse inzichten, betekenissen en symboliek. Met hulp van deze dromen traint Jahweh hen om de achterliggende boodschap te begrijpen. De symbolen in de droom zijn terug te vinden in de Bijbel. Zo is God de Vader bijvoorbeeld de zon en Jezus Christus is de maan. De sterren zijn het nageslacht van Abraham, het zijn de gelovigen. Uiteindelijk zijn we dat zelf ook in Christus. Deze dromen blijken heel geschikt te zijn om te behandelen. We bespreken ze in de groep en we zoeken samen met hen naar de betekenis. Zo zijn we een hele dag bezig geweest met het uitleggen van één droom. Er zitten prachtige symbolen in die aan de Bijbel gerelateerd zijn en heel waardevol zijn voor de hele groep, en soms ook voor de individuen in de groep. Er zijn ook dromen waarin ze een beroving verwerken die hen is overkomen, waardoor we de gevolgen van die ervaring ook met ze bespreken en uitleggen, waarin troost en genezing wordt ontvangen. Het vraagt uiteraard extra zorg en aandacht voor degenen die dit meegemaakt hebben. Leuk is dat de dromen die ze ontvangen, helemaal uitgaan van de cultuur waarin de jongeren zijn opgegroeid. Op vrijdag vertrekken zij naar hun huis en blijven wij vermoeid achter. Eindelijk kunnen wij nu even uitrusten. Op de zondag doen ze opnieuw zelf de dienst in hun huis. Actuele onderwerpen komen voorbij, zoals ook over het geven van tienden en leningen afbetalen. Dat vinden ze best wel moeilijk. Dan verdien je eindelijk wat geld, en dan "moet" je tienden geven? We leggen uit dat we dat in onze groep in Nederland ook doen, en dat we op die manier ook hen beter kunnen helpen. Door het geven van tienden gaat er iets van het hopeloze gevoel weg, en krijgen de leiders de mogelijkheid om tegemoet te komen aan de armoede die er in de groep of soms ook daarbuiten is. In de tweede week pakken we de draad weer op met de studies, ook afgewisseld met spelletjes. Een belangrijk onderwerp in pastorale

zorg is communicatie. Hoe communiceer je, wat communiceer je? Alle aspecten komen voorbij, verbaal en non verbaal. We beginnen daarom met het voor ons bekende fluisterspel. Acht jongeren staan in de rij. De achterste krijgt van ons een zin op papier en moet dit in het oor fluisteren van degene die voor hem staat. Met gevolg dat er iets anders dan aanvankelijk aangereikt is terugkomt. Zo leren ze ook hoe mis het kan gaan, wanneer je onduidelijk communiceert. Dat geeft natuurlijk ook de nodige hilariteit. Verschillende jongeren zijn overdag aan het werk, maar zijn er in de avond bij en krijgen altijd een terugkoppeling van hetgeen die dag is voorgevallen en geleerd. De laatste vrijdag in BTL, zijn ze er allemaal. Sommigen hebben besloten te spijbelen van school, want ze willen er pertinent bij zijn. We evalueren de twee weken die achter ons liggen. Hieronder een paar reacties: Levence zegt dat hij er niet veel bij was omdat hij naar school moest, maar iedereen heeft hem veel verteld. Ik wil graag groeien in mijn geloof en in wat het Woord zegt. Ze vertelden me alles over zorg en herstel. Het was heel bemoedigend toen ze me vertelden dat zorg een belangrijk groeiproces is in het leven. Dat het belangrijk is om je te openen, maar ook onder je vrienden een luisterend oor te hebben. Ik zag gisteren voor het eerst wat zorg kan doen en ook hoe Sanchez bevrijding kreeg van zwarte raven. Dat bevrijding echt kan gebeuren. Wij zien dan ook de kracht van de Heilige Geest aan het werk en dat proces dan ook echt werken. Dat sterkt mijn geloof. Ik zie ernaar uit om dit ook voor anderen te doen. Phelix zegt dat hij heeft gezien hoe krachtig Jahweh onze God werkt. Deze weken was het aanvankelijk niet zo gepland, maar mensen kregen bevrijding. Dat is een heel nieuwe ervaring voor me en heel mooi om mee te maken. En dat ieder van ons dat als herders van Jahweh kan doen. Ik kan niet wachten om er in de praktijk van onze gemeente mee te gaan werken. Merceline werd ook bevrijd en merkt op dat ze veel heeft geleerd van bevrijding. Ik heb nu nog meer vertrouwen in mijn pastor. Ik had niet gedacht dat bevrijding bij mij zou gebeuren, maar nu het toch is gebeurd, ben ik er nog steeds van onder de indruk. Ze wordt emotioneel en krijgt complimenten voor haar openheid. Newton vervolgt dat hij als scholier die omgaat met verschillende mensen, zichzelf nu beter heeft leren kennen. Ik was nooit zo open en ben geneigd om dingen achter te houden. Nu ik zie wat zorg en bevrijding doet, vraag ik mezelf af wat er gebeurt als ze met mij bidden. Gebeurt er dan hetzelfde met mij? Ik ben nog steeds niet zo ver om alles te delen en open te zijn, maar ik denk er serieus over na, en er komt een dag dat ik ook alles open gooi en voor me laat bidden en bevrijding krijg. Ik heb veel geleerd over pastoraat, want ik ervaar soms ook last. Janet geeft aan dat ze veel heeft geleerd over pastorale zorg en het belang van open zijn naar je pastor. Ik heb moeilijke dingen gedeeld met Mariette, Marissa en mum en heb geleerd dat dit goed is en blijf hiermee doorgaan. Ik heb geleerd dat het niet mijn fout is wat mij is overkomen, en dat ik me niet schuldig hoeft te voelen hierover. Ik heb veel geleerd over bevrijding en pastoraat en kan nu zelf anderen helpen. Het laatste weekend in het kinderruis staat in het teken van het komende afscheid. We genieten van het samenzijn van deze bijzondere familie in Kenia. We spelen hun geliefde spelletjes, knuffelen met ze, wandelen en koken. Op zondag leidt Austine de dienst. De groep bespreekt het verhaal van de kinderloze Hanna, gezien in het licht van pastorale zorg. Na de zondagdienst gaan we uit eten met het bestuur...

Henk, Wilma & Hetty in Nairobi in April 2025

De eerste drie dagen trekken we veel met het bestuur op en praten veel. Daarnaast rusten we uit na een drukke en vermoeiende periode in Nederland. Clinton en Austin komen de dag nadat we zijn aangekomen, met de Kenia simkaarten en

blijven bij ons eten. Ondertussen hebben we leuke gesprekken met hen. Henk roept nog eens de geschiedenis in herinnering, hoe ze vanuit Karungu naar Nairobi zijn verhuisd. Dat was een bijzonder moment om van het boerenleven op het platteland te vertrekken naar het stadsleven in de metropool die Nairobi is. Ook hebben we het over het huwelijk en de invloed van ouders. Dat zodra je trouwt, je meer afstand neemt van je ouders ten gunste van je partner. Je leert daarmee je ouders meer los te laten. Iets wat niet gemakkelijk is omdat in Afrika de afhankelijkheid van elkaar traditioneel erg groot is, omdat je elkaar in de armoedige omstandigheden vaak nodig hebt. Maar het is desondanks van belang, om te leren om verantwoordelijkheid voor elkaar te nemen en je eigen weg in het huwelijk te gaan, samen met je partner. Ook hebben we het over werken, wat een belangrijke plek in de samenleving is waar je beslist groeit met Jahweh. Dat in de westelijke christelijke wereld veel jongeren graag iets willen doen voor en met God, maar dat het van het grootste belang is dat je eerst zorg krijgt voordat je vanalles gaat doen. Op die manier geschikt gemaakt wordt om Hem te dienen, en dat Jahweh het van geen jongere vraagt om daarvoor onmiddellijk het zendingsveld op te gaan. Als je geen werk hebt is je gemeente de groeiplek, en groei en leer je dan door vrijwilligerswerk te doen in de sloppenwijk. Ondertussen krijgen ze onderdak en voedsel van ons en maken ze zich nuttig



onder de armen. Dat er in dit proces ook jongeren afhaken, hoeft niet als een probleem gezien te worden. Dat mag immers. En zo blijven de jongeren die goed gemotiveerd zijn, terwijl zij die anders willen de vrijheid mogen nemen. Zoals er onlangs weer iemand afgehaakt is. Dat is pijnlijk omdat er vele jaren mee is samengeleefd. Het is natuurlijk jammer, maar het is ook goed als iemand daarvoor kiest omdat dit in zijn hart is. We maken grapjes over de invulling en beleving van tijd en het verschil in culturen, en dat Nederlanders erg direct zijn weten ze inmiddels wel. Het weerzien op zaterdag in het kinderruis gaat weer gepaard met veel knuffelen over en weer. In de weken die volgen zijn de

kinderen door de week bij ons in het appartement van BTL. We hebben daar ook voor hen een appartement en kamers gehuurd. Er wordt goed gezorgd, gekookt en schoongemaakt voor ons allemaal. Dat geeft dat de jongelui en ook wij, twee mooie vakantieweken hebben. Eén van de medewerkers geeft aan dat ze ons met onze kinderen heel graag als gasten bij hen hebben. Veel onderwerpen worden met de jongeren doorgenomen in het licht van de Bijbel. Vragen die bij hen leven worden besproken. Waarom zeggen jullie dat de Bijbel een puzzelboek is? Wat bedoelt je als je spreekt over democratie? Wie is God en waar komt Hij vandaan? Wat is de betekenis van de drie-eenheid? Mogen we boos zijn op God als we lijden? Ook bespreken we hoofdstukken uit de Bijbel met ze die iets laten zien van de tijd waarin we leven. We nemen Zacharia door, waar het met name gaat over Zerubbabel, en plaatsen deze landvoogd in de eindtijd. Want dan

daarom belt ze met zijn moeder. Die onderwijzeres stuurt de moeder geld om John naar de school in Nairobi te laten terugkeren. Dat doet hij, maar toen bleek dat hij wel schoolgeld moest betalen, en dat had hij niet. Clinton kwam hem tegen voor een bezoek aan de school voor een gesprek over onze kinderen. Hij hoort het gesprek tussen John en de onderwijzeres. Hij gaat er daarom naartoe. Omdat John niet meer naar school kan, biedt Clinton hem een slaapplek aan in het kindershuis. Zo is John bij ons terecht gekomen. Het is een prachtige vent, met een mooi hart. Momenteel helpt hij mee met de oudere jongeren onder de kinderen in de sloppenwijk. Ondertussen helpt Clinton, die advocaat is, hem met het regelen van de juiste papieren, zodat hij in Kenia kan blijven. Tot onze vreugde komt Nicolas ook langs. Hij is een van de eersten die opgevangen werd in het kindershuis, destijds aan het Victoriameer. Hij is ondertussen getrouwd en



Hetty, Wilma, Nicholas en Henk...

zal er iemand in de geest van Zerubbabel handelen, die alles weet van de blauwdruk die Jahweh hanteert voor de bouw van de derde tempel: "de gevelsteen" genoemd. Een tempel van levende stenen over de gehele aarde. We leggen het belang van een goed begrip uit, over wat beschreven is in Genesis 48 over de kruislingse zegen door Jakob. Het wordt in een toneelstukje nagespeeld. Jakob wordt gespeeld door Jacktone, die de zonen van Jozef (Willis) Efraïm en Manasse (Newton en Sanchez) zegent. Met dit voorbeeld vergeten ze het niet gemakkelijk. Want deze zegen onder het kruis van Christus beschrijft de toekomst van de christelijke kerk (Efraïm) en de Joodse tempeldienst (Manasse), zoals je dat kunt lezen bij de Bijbelse profeten. We behandelen ook Romeinen 1. In dit hoofdstuk zien we hoe zonde zich ontwikkelt als de kerk onvoldoende geïntegreerd is in de samenleving. Romeinen2: 1-12 leert ons daarna, dat we hen die in dit proces van zondigen terecht komen, beslist niet mogen oordelen. We mogen zogenaamde zondaars niet uitsluiten, want we zijn het zelf geweest en nu alleen heilig door Hem. Zij mogen net als wij onder de genade leven. Ze mogen door de kerk niet uitgesloten maar moeten ingesloten worden. Door de dagen heen geeft God weer aan verschillende jongeren dromen om mee te stoeien in de groep en om ze uit te leggen. We leren een nieuwe jongen kennen die opgenomen is in het huis. Hij heet John, komt oorspronkelijk uit Soedan als vluchteling. John is 18 jaar. Hij vertelt hoe hij in Nairobi terechtkwam met zijn moeder en nog vijf kinderen, broers en zusjes. Die gaan naar de basisschool waar sommige van onze kinderen ook naartoe gaan. Daar komt Clinton, één van de drie leiders in de huiskerk, hem tegen. Tegen hem vertelt John dat het hele gezin naar een vluchtelingenkamp moest in Garissa. Dat is een groot kamp ver verwijderd van Nairobi. Zijn onderwijzeres miste hem, want hij was een goeie student en



Boven (vlnr) Stacy, Hetty en Avril
(onder) Maryanne (links) en Lwoam....

heeft inmiddels vier kinderen. Hij woont en werkt in het gebied aan het Victoriameer, en probeert elke keer even langs te komen om "mum en dad" te begroeten. Het is een nog steeds dankbare jongeman, die indertijd hulp kreeg, omdat zijn vader overleden was en zijn moeder stervende. EO Metterdaad heeft in 1997 gefilmd hoe zijn jongere broertje en zusje mee mochten naar het kindershuis. Hij was toen elf jaar, en zorgde toen nog drie maanden voor zijn stervende moeder. Dat deed hij tot haar overlijden en kwam daarna ook naar het kindershuis, dat toen nog in Karungu was aan de rand van het Victoriameer. Elke ontmoeting met hem is weer een feestje van dankbaarheid. Het afscheid van de kinderen is elke keer moeilijk, maar al veel minder omdat we elkaar volgend jaar weer gaan zien.

Astrid en Marissa in Nairobi in augustus 2025

Zodra onze kinderen in augustus vrij zijn van school, reizen Astrid en Marissa af naar ons kindershuis in Nairobi. Ze schrijven: *De kinderen kijken al weken uit naar onze komst en de dagen en uren worden afgeteld. En dat laatste niet alleen door onze kinderen, ook wij zien enorm naar hen uit.* Op het vliegveld vindt de eerste ontmoeting plaats. We vliegen elkaar om de hals. Het is fijn elkaar weer te zien. In de auto worden over en weer

grapjes gemaakt en iedereen is blij. Met hun armen om ons heen rijden we naar het gastenverblijf, waar we de komende twee weken verblijven. Eerst nog een paar dagen uitrusten, boodschappen doen en bijpraten met het bestuur, in het restaurant even verderop. Op zaterdag bezoeken we het kinderreus en ontmoeten we de overige kinderen. Ook een aantal nieuwe jongeren, die ons helpen in de zorg voor kinderen in de sloppenwijken. Zondag bezoeken we de dienst in hun huis, die ze helemaal zelf voorbereiden en uitvoeren. Ieder doet iets en dat is hoe wij denken dat de gemeente van Christus hoort te functioneren. De kleintjes doen actief mee en gluren onder het bidden even naar ons. Een knipoog is soms al voldoende om die stralende lach op hun gezicht te toveren. Ze voelen zich gezien en dat maakt ze blij. Maandagochtend al op tijd, komen de eerste kinderen bepakt en bezakt door de poort het terrein van ons verblijf opwandelen. Het is feest voor ze, omdat ze alleen maar verwend worden. En kinderen in Afrika willen heel graag iets nieuws leren. Daarnaast weten ze dat ze weer worden verwend met aandacht, Bijbelstudies, knuffels, lekkere snoepjes, spelletjes en natuurlijk spelen we ook weer bingo. Ze hopen weer iets van de kleine cadeautjes te winnen en later mee naar

is. Maar daar vinden ze met elkaar wel wat op. Dan worden de schriftjes met elkaar uitgewisseld want dat vinden ze heel normaal. Het thema van de Bijbelstudie gaat de komende dagen over de herder. Jezus is een goede herder, en Hij wil dat wij dat ook zijn, ieder in Zijn kerk. Daarom één van de belangrijkste onderwerpen die in een kerk moeten worden onderwezen. Want als we niet goed zorgen voor de ziel van ieder, dan kunnen we niet groeien in geloof. Dus ook zij die Christus willen volgen en denken dat dit niet nodig is, hebben dat nodig. De heilsgeschiedenis bewijst, dat de grootsten die als profeten bekend zijn gebleven in de joods-christelijke historie, bij aanvang zorg hebben ontvangen van een geestelijk vader. Want Jahweh heeft in ieders hart een verlangen gelegd om te groeien. Hoewel het herderschap niet onbekend is onder onze jongeren en daarmee ook allang begonnen zijn, gaan we er de komende twee weken dieper op in. Dit ook in aansluiting op wat hen hiervoor al is geleerd in april. We zien in de Bijbel dat de herder één van de vijf bedieningen is, die de apostel Paulus benoemt. In zijn leven zien we dat elke bediening ongeveer drie jaar duurt, voordat je doorgroeit naar de volgende bediening. En ook daarna blijf je doorgroeien in het geloof, zolang de wens om te leren niet door



Marissa met naast haar Sanchez, Gilbert, Morgan en Willis, met onder Alvis en Lwoam...



Astrid met (links) Mary, (rechts) Morgan, en vóór Maya...

huis te nemen. We starten dagelijks om negen uur. Maar de eersten, dat zijn ook meestal de jongste kinderen, vertellen dat ze al om vijf uur zijn opgestaan. Dat is de tijd waarop bijna iedereen in Kenia opstaat. Samen hebben ze er al twee uur over gedaan om bij ons te komen. De reis door de drukke stad gaat langzaam, en dan staan ze om twintig voor negen voor onze deur met een stralende lach. Prachtig! We belonen ze met een hap uit onze Griekse yoghurt met muesli en ook wat fruit erin. Ze smullen! En zodra later de nog heel jonge kleintjes arriveren, delen ze het bodempje lekkers met hun broertjes en zusjes, zodat zij ook meegenieten met een witte neus op het donkere gezicht. Ze grappen dat ze morgenvroeg opnieuw zo vroeg voor onze deur zullen staan. Maar ze weten dat ze dan een Keniaans ontbijt krijgen van Alfred de kok, die druk is met ons en onze kinderen, naast alle overige gasten in het gasthuis die bij hem komen eten. Alle kinderen en jongelui hebben er weer zin in. Ze krijgen allemaal een schrift met een potlood, om de komende weken hun aantekeningen te maken en hun vragen op te schrijven. Sommigen zijn zó gretig dat het schriftje al snel te klein

jezelf wordt uitgedoofd door onverschilligheid. Hen is geleerd dat de bediening van herder en leraar, naar de evangelist en dan de profeet en uiteindelijk ook de apostel, een geestelijk groeimodel is. Het is dus niet zo dat als je eenmaal een evangelist bent, je dat altijd blijft. Dat is helaas een dwaling in veel kerken. Voor zover er daar al iets over de bedieningen geleerd wordt. Ja, je begint als leraar de eerste beginselen van de Bijbel met mensen om je heen te delen. Die mensen gaan jou dan vanzelf vragen stellen en ook vertellen over de dingen waar ze tegenaan lopen in het leven. Zo leer je dan om niet alleen te onderwijzen, maar om ook de herderlijke aspecten toe te passen in het delen van het Woord van Jahweh. De herder is dus met de leraar de basis van de nakomende bedieningen. Zonder dat te leren, kun je onmogelijk goed functioneren in het koninkrijk van Jahweh, onze God. Zo groei je door de jaren heen steeds verder, tot je uiteindelijk apostel bent. Ondertussen passeer je dan de evangelist, wat vooral een bidder is, die de strijd voert in de hemelse gewesten, tegen de overheden en krachten in de hemelse gewesten. Een evangelist is niet in de eerste plaats iemand die goed kan spreken. De grootste leiders in de Bijbel, zoals bijvoorbeeld Mozes en Paulus, spreken ervan dat ze niet goed zijn in het spreken. Daarin twijfelen ze sterk aan zichzelf. Ze leren ons echter dat het erom gaat dat wij leren om gezouten te spreken. Het gaat niet om mooie praatjes waarmee de mensen vermaakt moeten worden die in de kerk zitten of daarbuiten.

Gezouten spreken is een spreken dat vanuit het Woord van Jahweh met waarheid en liefde naar voren gebracht wordt. Na de periode van een evangelist groei je verder tot een profeet. Dat is niet in de eerste plaats iemand die de toekomst voorzegt, maar het is een leraar die jou alles over de bouw van Gods kerk kan vertellen. Hij of zij kent de blauwdruk die Jahweh in Zijn Woord heeft gegeven over wat nu feitelijk een kerk is. Geen grote gebouwen, maar een huiskerk in de huizen van de mensen. Zo zal het zelfs in de hemel zijn. Daar zijn vele woningen waarin mensen samen zijn en groeien in kennis en geloof, daar waar ze dat op aarde onvoldoende hebben gekregen. Want in de hemel is het de grote wens van ieder om dicht bij Jahweh te mogen leven. En dat is mogelijk door te groeien in kennis en geloof. Na de profeet volgt de apostel, die door de Geest wordt uitgezonden de wereld in, met alle bagage die eerder door Jahweh is onderwezen, en neemt dat mee de wereld in om daar nieuwe huiskerken te stichten, zoals ze ook in de hemel zijn. Dan



vlnr Christine, Astrid en Mildred...

groeit je daarna door naar een nieuw plateau, door dezelfde bedieningen heen, in een dieper beleefd geloof. Zó neem je toe in genade en kracht. In de herderlijke gesprekken staat niet alleen de Geest centraal, maar wordt de pastorant, degene die zorg krijgt, ook opgebouwd en bemoedigd door de pastor, degene die zorg geeft, vanuit het Woord. En de combinatie van Woord en Geest maakt dat er een nieuwe schepping plaatsvindt in het leven van de pastorant. Het is prachtig om te zien dat in deze gemeente met zoveel jongeren en kleintjes, herders zijn aangesteld die regelmatig een gesprek hebben met hun schaap, de pastorant. Ieder gemeentelid heeft hier een herder, vooral ook de kleintjes. Want zó wil Jezus het die ons maant om de kinderen tot Hem te laten komen, te laten groeien in Zijn richting. Het is dus voor ieder in de gemeente goed om met regelmaat een gesprek te hebben met iemand die je vertrouwt. Zodat Jahweh kan werken met Zijn Heilige Geest in de harten en zielen van jong en oud in de gemeente. Zodat Hij kan vertroosten waar we pijn hebben, ons kan oprichten en ook richting geeft vanuit Zijn Woord. De kinderen vragen zich af, of er wel herders nodig zijn. We leggen uit dat we kunnen zien in Zijn Woord dat Jezus ervan spreekt dat de velden wit zijn om te oogsten, maar dat er geen herders zijn. In een ander gedeelte spreekt het Woord ervan dat de schapen dwalen over de bergen omdat ze geen herder hebben. Is dat misschien het wit in de velden waarvan Jezus spreekt? We zijn het er al gauw uitdrukkelijk met elkaar over eens dat herders in de gemeente van Christus een noodzaak zijn. We leren hen over de stenen die in ons hart gekomen zijn: de pijn die we erven van ons voorgeslacht, of die ons in ons leven is aangedaan door anderen. Of die we onszelf door verkeerd gedrag hebben aangedaan. Prediker spreekt van stenen die zich bij ieder in het hart bevinden. Ieder draagt stenen met zich mee die in het hart zijn verzameld vanwege het pijnlijke levensproces. Niemand is daarvan uitgezonderd. Er is een tijd om die stenen te verzamelen, maar ook een tijd om ze weg te

werpen. Door het gesprek met je herder, kom je vrij van de pijn, en werkt de Geest in de ziel om ons te troosten en te herstellen. Zo werpen we de stenen weg, die in een periode van geestelijke opwarming na een ijtijd, in onze ziel terechtgekomen zijn. De herinnering blijft dan, zodat we niet vergeten waar en wanneer Jahweh ons verlost heeft van onze pijn. Zodat we in staat blijven om anderen in te voelen, te kunnen begrijpen in hun pijn. Want in onze pijn zijn we getroost en weten we, hoe Jahweh dat heeft gedaan zodat we er anderen mee kunnen helpen. Ook spreken we van een Bijbels mensbeeld. Dat we geschapen zijn naar Gods beeld. Zoals God bestaat uit drie, bestaan wij uit ook drie: geest, ziel en lichaam. De geest is de antenne die ons verbindt met de scheppende God en met onze eigen creativiteit. De ziel is onze persoonlijkheid zoals die is gevormd op aarde. Daarin bevinden zich bijvoorbeeld ons verstand, ons gevoel en onze vrije wil. Ons lichaam is het vervoermiddel van geest en ziel. Zolang er zich pijn in onze ziel bevindt, kan ons lichaam ook pijnlijke klachten

vertonen en andersom. Dus herstel van de ziel in goed pastoraat, kan ook maken dat je lichamelijk minder pijn hebt. Met name psychogene klachten, zijn zeer goed te bestrijden met herderlijke zorg. Dat zijn niet door medische wetenschap aanwijsbare klachten, die voortkomen uit de toestand van onze ziel. Pijn kan ertoe leiden, dat je vervreemd raakt van de diepere gevoelens in jezelf. Waardoor je ten diepste niet weet wie je nu zelf werkelijk bent. Wat er veelal de oorzaak van is dat mensen gaan krassen en snijden in hun lichaam, om bij hun gevoelens te komen. Dit alles maakt dat je

niet weet wie je zelf bent, wat je nou eigenlijk zelf wilt, omdat je vervormd bent in je zelfbeeld. Terwijl je bang bent om te worden afgewezen, als je niet doet wat mensen van je verwachten. We zien vanuit het Woord dat Jahweh het belangrijk vindt dat we gaan inzien dat er altijd voldoende reden is om van onszelf te houden. In het eerste gebod zegt Hij dat we Hem eerst mogen leren liefhebben en daarna ook onszelf mogen leren kennen en liefhebben. Zodat we onze identiteit vinden; het antwoord op wie je bent naar je diepere zelf. Uiteraard vindt niet alleen de pastor of de pastorant, maar vooral ook Jahweh dit enorm belangrijk. Want zonder dit herstel, blijft de relatie met Hem lastig. Dus mag gezegd worden dat we door de pastorale gesprekken heen leren om van onszelf te houden, zodat we in staat zijn om ook van Hem en andere mensen te houden. Ook dat we mogen leren, om niet altijd overal ja op te zeggen. We spreken met elkaar over de torens en muren die we van jongs af aan hebben gebouwd op ons hart. Scheve torens, scheve muren. Die bouwen we om onszelf sterk te maken. Zodat we niet gekwetst worden zodra er iemand op ons hart trapt. Maar eenmaal tot geloof gekomen, ervaren we dat die omwalling en de torens ons dan behoorlijk in de weg kunnen zitten. Maar torens afbreken voelt verkeerd en onveilig. De herder staat ernaast om ons te helpen om de muren met de torens af te breken, zodat we weer worden zoals Jahweh ons heeft gemaakt en bedoeld. Dan kunnen we ook tot het doel komen, waartoe Jahweh ons heeft bestemd en waarvan Hij spreekt in Zijn Woord. Want Hij heeft in het leven van ons allen een werk voorbereid om dat voor Hem te doen. Wanneer we steeds meer ballast overboord gooien in het pastoraat, komt er meer ruimte voor de Geest in onze geest, om datgene te doen waartoe Hij ons heeft klaargemaakt. Dat zijn altijd dingen waarvan we gelukkig worden, omdat Hij ons daarvoor een verlangen in ons hart heeft gelegd. Zo groeien wij dichter naar Hem, krijgen we een steeds

beter beeld van wie Jahweh is, en neemt onze dankbaarheid toe, vanwege de genade die Hij heeft gegeven. Die werken maken niet alleen onszelf blij, maar ook degene die we helpen en daarmee vooral bovenal de Here Jahweh. Omdat Hij dan in staat gesteld wordt om ons meer en meer toe te vertrouwen. De jongeren zijn blij met de praktische voorbeelden die we ze laten zien, en ook hoe daarmee kan worden omgegaan. Dat we bijvoorbeeld - zoals in het Woord staat - onze gevoelens kunnen beteugelen met ons verstand. Wij kunnen ons verstand vullen met het Woord. Van daaruit zijn we zelf de baas in ons leven en bepalen wij zelf met het Woord, welke kant we op willen. Wanneer wij onze muilezel berijden, dat is ons gevoel, dan beteugelen wij die. Wij bepalen zelf met ons verstand, gevoed door het Woord van God, welke richting we op willen en dat bepalen niet onze gevoelens en evenmin dat wat voor onze egoïstische ik goed voelt. We doen de muilezel een bit in de mond om zo in goede balans de juiste keuzes te maken met gebruik van het verstand en het gevoel, zodat niet één van beide de overhand heeft en we stuurloos rondobberen op de golven van de zee van het leven. Dit is een belangwekkende sleutel die Jahweh ons heeft gegeven vanuit zijn Woord. De jongeren zijn gretig en stellen veel vragen. Ze vertellen ons dat ze dachten te weten wat herderschap is, maar ervaren de lessen als een echte verdieping, die henzelf en daarmee door ieder heen, ook anderen helpt in het ontvangen en geven van pastorale zorg. Tijdens ons verblijf geeft de Here Jahweh ook weer een aantal dromen aan onze kinderen. Aan de hand van het Woord leggen we die samen uit, zoals ook de profeten vóór ons daartoe in staat waren. De strekking van de uitgelegde dromen is dat Jahweh aanmoedigt om dicht bij Zijn Woord te blijven zoals zij dat nu al doen. En dat er tijden komen, niet ver verwijderd, dat er aanvallen komen vanuit kerkleiders die zich bedreigd voelen door de leer die we onderwijzen. Omdat het laat zien dat de kerk van Jahweh wordt gebouwd niet met steen, maar met een blauwdruk in Zijn Woord en Zijn Geest gegeven, waarin de bedieningen centraal staan. Die mogelijkheden geeft aan elk lid in de gemeente om te groeien en te leven. Dit heeft echter grote consequenties voor veel bestaande kerkvormen, waar onvoldoende ruimte wordt gegeven aan herderlijke zorg. Alleen al de grootte van die kerken maakt dat onmogelijk. Maar Jahweh laat zien dat we hier niet bang voor hoeven te zijn, en moedigt de jongeren aan om vast te houden aan de waarheid van Zijn Woord en aan elkaar. Zo bereidt Jahweh zijn profeten voor over wat er aanstaande is. Ook vindt er praktisch onderwijs plaats in de vorm van bevrijding van zwarte raven. Het zijn de van Jahweh afgefallen engelen die door Hem in de préhistorie, dus vóór de schepping van de mens, uit de hemel zijn geworpen toen ze samen met Lucifer, een schitterende engel die stond voor de troon van Jahweh, een fascistische coup hebben gepleegd in de hemel. Hun lichamen zijn toen door Jahweh tot stof gemaakt op de aarde, waaruit Hij de mens schiep in een nieuwe schepping. Sinds zijn val heet Lucifer satan. De gevallen engelen noemen wij zwarte raven, geen machten, omdat ze ook al Elia moesten voeden en ze er na de zondvloed van Noach nog steeds zouden zijn. Daarmee laat Jahweh zien dat Hij nog steeds alle macht heeft, en dat ze moeten doen wat Hij hen beveelt door de naam van Jezus in de mond van Zijn leerlingen. Maar zonder dat wij iets doen, gaan zij hun gang. Hoewel zij Hem zouden moeten gehoorzamen en ook doen wat Hij zegt. Maar feit is, dat ze

permanent over Zijn grenzen willen gaan. Sinds zwarte raven geen lichaam meer hebben, zijn ze daar altijd naar op zoek, waarom wij mensen last van hen hebben. De jongeren leren hoe zij hiervan bevrijd kunnen worden om dan ook zelf te mogen gaan bevrijden. Ze leren dit volop en waar het in het begin allemaal een beetje spannend is, worden ze steeds vrijmoediger en zien ze hoe bevrijding plaatsvindt. Vanzelf is er naast de studies veel tijd voor persoonlijke aandacht, wordt er volop geknuffeld, en worden er ook leuke spelletjes gespeeld. We genieten van elkaar en van alles wat we leren. We zien de gemeente in Nairobi volop groeien. Helaas zijn de twee weken ook zó weer voorbij en gaan de kinderen over een paar dagen weer naar school, en wij naar ons werk. En ondertussen genieten we na in onze herinnering van deze mooie reis.

Overig nieuws van de jongeren...

Op 6 januari woont Victor in Mombasa en vertelt Clinton ons dat hij nog erg ziek is. Hij is eind vorig jaar geopereerd aan nierstenen en heeft een stent gekregen. Hij voelt zich ziek en kan



Marissa en alle jongeren. Helemaal links John Tap en naast hem Fred. Daartussen met bril Austine...

niet goed lopen vanwege de pijn. We spreken af dat Clinton er naartoe gaat met een binnenlandse vlucht. Om hem daar bij te staan. Ook omdat er een hoop gedoe is rondom de ziektekostenverzekering. Op 21 januari is Clinton bij Victor. Hij spreekt met de dokter en gaat voor een second opinion nog naar een ander ziekenhuis. Uiteindelijk worden na veel onderhandelen, de kosten behoorlijk gereduceerd. Zo wordt Victor op 23 januari, geopereerd. Zijn stent wordt verwijderd en Victor knapt snel op. Clinton vliegt terug naar Nairobi, terwijl de baas van Victor hem weer terugneemt zodat hij begin februari weer terugkeert naar zijn werk. Hierna besluit Victor op zichzelf in Mombasa verder te gaan. Hij heeft een vrouw en die krijgt een baby.

Op 9 januari schrijft Clinton over John, een jonge vluchteling van Soedan: *Vandaag vertrok ik voor werkzaamheden bij de rechtbank. Daarna breng ik een bezoek aan de basisschool kinderen. Daar heb ik deze jonge Soedanees ontmoet. Hij ging van het vluchtelingenkamp Dadaab in Garissa naar Nairobi, omdat hij in het vluchtelingenkamp niets goeds leert en daar ook niet naar school kan. Daarvóór bezoekt hij een school, maar de tante die zijn schoolgeld betaalt, is overleden in het kamp. Daarom gaat hij niet meer naar school. Hij en het gezin van zijn moeder, zijn begonnen zich te laten registreren als vluchteling, maar dat is nog niet afgerond. Hij vertelt me zijn verhaal en dat*

heb ik gedeeld met de groep in Kenia. De groep stelt voor om hem te helpen voor zover we kunnen. Zoals met kleding, voedsel en onderdak. Maar eerst willen we graag overleggen wat jullie in Nederland daarvan vinden. Henk reageert en stelt dat als dit is wat ze als huiskerk in Nairobi kunnen doen zonder onze onmiddellijke hulp, ze daarmee Jahweh en ons blij maken. Want het moet mogelijk zijn dat je dat als kerk in Nairobi dat gewoon doet van de middelen die je al hebt. Clinton reageert: heel erg bedankt Dad, we gaan jullie en de Heer blij maken. John Tap de



Fred en Wilma...

Soedanees, woont sindsdien in het kindertehuis van Nairobi.

Op 1 maart is Willis voor onderzoek naar het ziekenhuis, en het blijkt dat hij opnieuw geopereerd moet worden. Begin mei, nadat Henk, Wilma en Hetty zijn vertrokken, blijkt dat Willis opnieuw moet worden geopereerd, omdat hij niet goed is hersteld sinds de vorige operatie. Hij moet nu langer onder toezicht van de artsen blijven, totdat hij goed is hersteld. Dit gebeurt gelukkig langzaam, maar verloopt goed. De kosten van gezondheidszorg voor de kinderen zijn ondertussen hoog en groeien gestaag.

Op 5 maart stuurt Lillian een app: *Lieve Dad, vanmorgen vroeg, om twee uur 's nachts is het appartement van waaruit we in de sloppenwijk werken, overvallen door een bende, met wapens, kapmessen en pistolen. Onze eigendommen, zoals telefoons en laptop, zijn gestolen en Phelix en Reagan raakten daarbij gewond. Reagan raakte gewond aan zijn dijbeen met een kapmes. Ons verzoek is om hun telefoons bij jullie uit de WhatsApp-groepen te verwijderen voordat de dieven jullie berichten gaan sturen. Clinton, Austine en de anderen die niet gewond zijn, zijn bij de politie. Dat is het trieste nieuws vanmorgen. Bid voor ons...*

Later blijkt dat Reagan zijn wond gehecht moet worden. Phelix is stabiel en weer uit het ziekenhuis. Uiteraard zijn de jongeren geschokt, maar ook vastberaden om het werk in de sloppenwijk voort te zetten en zich niet te laten ontmoedigen. Fred vertelt dat hij en Jacktone de volgende dag weer zijn beroofd, terwijl ze buiten liepen in de sloppenwijk. Maar ze hadden al geen mobiel meer, Fred gaf zijn jas en schoenen mee...

Op 19 mei krijgen we ineens het volgende bericht: *Fred heeft ons laten weten dat het bedrijf waar hij werkt, voor inkleding van geïmporteerde goederen, vanmiddag gesloten is. De reden voor de sluiting is niet duidelijk. Maar alle medewerkers, inclusief hijzelf, zijn gearresteerd en zitten in politiehechtenis. Fred en de rest moeten morgen voor de rechter verschijnen voor de misdrijven belastingontduiking en heling van gestolen goederen. Clinton zal als advocaat Fred vertegenwoordigen. Een paar dagen later schrijft Clinton: Ik ben in de rechtbank. Voor het afnemen*

van een pleidooi. Hier wordt de verdachte voorgelezen wat hem of haar ten laste wordt gelegd. Daarna pleit hij schuldig of onschuldig. Wat volgt, is dat daarna de verdachten in hechtenis worden genomen, of op borgtocht worden vrijgelaten. Ongeveer dertien werknemers en hun directeuren zijn aangeklaagd voor: handelen in gestolen goederen en belastingontduiking tot een bedrag gelijk aan 700.000,00 euro, handelen in smokkelwaar, in het bezit hebben van niet aangegeven goederen ter waarde van 40.000 euro. Aan elk van hen is een borgsom opgelegd van 1350 euro. De zaak wordt op 27 juni behandeld. Fred betaalt dit bedrag met onze hulp, waarmee hij vrijkomt in afwachting van de behandeling van de zaak. Als je dit geld niet hebt, hoor je de zaak vanuit de voorlopige hechtenis af te wachten. We hebben met Fred gesproken. Hij wist niet dat het bedrijf waar hij voor werkt malafide praktijken deed. Wij besluiten de borgsom te betalen. Dan schrijft Clinton op 26 mei: We hebben de borg betaald en Fred is vrij gelaten. De zaak loopt nog. De aanklachten zijn: heling van gestolen goederen, belastingfraude en illegale import. Dit geldt voor alle medewerkers. De volgende rechtszaak is op 27 juni. Fred zendt jullie een groet met dank en waardering voor de liefde die hem in deze moeilijke tijd is betoond.

In juni krijgen we bericht dat Fred ziek is. Het blijkt dat hij in de gevangenis misbruikt en mishandeld is door een aantal van de andere gevangenen. Vanwege schaamte vertelt hij dit nu pas. Hij gaat naar de dokter en het blijkt dat hij een object in zijn endeldarm heeft. Die wordt operatief verwijderd. De klachten blijven en wanneer Astrid en Marissa in Nairobi zijn, voelt hij zich opnieuw ziek. De dokter constateert een scheur in de darm, dat is levensbedreigend. Hij moet een spoedoperatie ondergaan. De ziektekostenverzekering heeft geen contract met dit ziekenhuis. Ondertussen loopt de zaak nog. In oktober wordt Fred samen met alle collega's veroordeeld tot een gevangenisstraf. Of vrij tegen betaling van een boete. Ook volgt een noodzakelijke tweede operatie. De totale kosten voor vrijlating, en vooral voor ziekenzorg bedragen 14.000 euro.

Op 30 mei krijgen we bericht dat de kleine Maya van 6 jaar, met spoed in een ambulance naar het ziekenhuis is gebracht. Ze kreeg een hoge

koorts en viel flauw en kwam niet meer bij. Ze is onmiddellijk opgenomen op de intensive care. Ze ligt daar drie dagen in coma. De dokters vechten voor haar leven. Uit de onderzoeken blijkt dat ze nierstenen heeft samen met een longinfectie. Er worden nierstenen verwijderd middels een operatie, daarna

knaapt ze snel op. Tien dagen later mag ze weer huis. De ziektekostenverzekering betaalt 70% van de kosten en de rest moet door ons betaald worden. Al met al zijn de kosten voor ons hiervoor ongeveer ook nog € 4.500,-.



Hetty en Maya...